HRTM58

Lähiverkko

1

Sisällysluettelo

Lähiverkko	3
Mitä lähiverkolla voi tehdä?	4
Miten laitteet kytketään lähiverkkoon?	5
Ethernet -kaapeli:	5
WLAN:	5
Tietokone:	5
Tulostin:	7
Televisio:	10
Puhelin ja tabletti:	11
Langattoman lähiverkon turvallisuus	12
Reitittimen asetukset	12
Mitä tehdä, kun Internet ei toimi?	16
Internet -yhteys pätkii	17

Lähiverkko

Lähiverkkoa voidaan kutsua myös kotiverkoksi tai paikallisverkoksi. Lähiverkko on laaja käsite, joka pitää sisällään niin kotona olevat verkot kuin suuryritysten omat verkot.

Tässä ohjeessa käsitellään vain kotiverkkoa.

- LAN = Local Area Network = Lähiverkko, johon kuuluu kaapelilla yhdistettyjä laitteita ja WLANilla yhdistettyjä laitteita.
- WLAN = Wireless Local Area Network = Langaton lähiverkko.
- Wi-Fi = Wi-Fi on eräänlainen tavaramerkki Alliancelle ja sitä saa käyttää merkkinä laatutasosta. Eli kaikki Wi-Fit ovat WLANeja, mutta kaikki WLANit eivät ole Wi-Fejä.

Lähiverkon keskeisin laite on reititin, johon kaikki laitteet liitetään joko Ethernet kaapelilla (RJ45) tai langattomasti WLANilla. Reitittimestä voidaan jossakin käyttää myös nimitystä modeemi ja oikeastaan se sisältää molemmat sekä myös langattoman tukiaseman. Modeemi hoitaa internet -yhteyden, olkoon se sitten mobiili-, puhelin-, kaapeli- tai valokuituyhteys. Reitittimen tehtävänä on ohjata verkkopyynnöt oikeaan suuntaan. Siis selatessa nettiä, internet yhteyteen, tulostettaessa kirjoittimelle. Kaikki laitteet, joissa on RJ45 -liitäntä, kannattaa yhdistää Ethernet -kaapelilla reitittimeen. Kaapeliyhteys on aina varmempi yhteys toiminnaltaan. Se on tällä hetkellä myös nopeampi kuin langaton yhteys.

Tietokoneiden verkkokortti, jossa RJ45 -liitäntä sijaitsee, on toiminut jo vuosikausia 1Gbps:n eli 1024Mbps:n nopeudella. Sen sijaan WLAN -yhteyksissä voi olla paljon eroja riippuen laitteiden iästä ja laadusta. <u>Yhteys toimii hitaamman laitteen nopeuden</u> <u>mukaan</u>. Esimerkiksi tällä hetkellä julkisuuteen tuotu Wi-Fi 6 -yhteys on vasta tulossa, ja kestää vuosia, ennen kuin se löytyy kaikista laitteista. Jos reitittimessä onkin Wi-Fi 6, siitä ei ole mitään hyötyä, jollei myös siihen liitetyt laitteet tue Wi-Fi 6 -yhteyttä.

Wi-Fi	Wi-Fi 4 (802.11n)	Wi-Fi 5 (802.11ac)	Wi-Fi 6 (802.11ax)
Lanseerattu	2009	2013	2019
Taajuus	2,4GHz & 5GHz	5GHz	2,4GHz & 5GHz ja 1GHz - 7GHz asti (tulevaisuudessa)
Teoreettiset datanopeudet	54Mb/s - 600Mb/s (max 4 spatial streams)	433Mb/s (80MHz, 1 spatial stream), 6933Mb/s (160MHz, 8 spatial streams)	600Mb/s (80MHz, 1spatial stream), 9607Mb/s (160MHz, 8 spatial streams)

Jos on hankkinut operaattorilta 1Gbps:n nettiyhteyden, siitä ei saa välttämättä kaikkea hyötyä, jos käyttää WLANia, joka ei pysty samaan nopeuteen. Ethernet -kaapelilla voidaan yhdistää reitittimeen tietokoneet, suurin osa televisioista ja jotkin tabletit ja tulostimet.

1Gigabittiä = 1024Megabittiä. bps = bits per second = bittiä sekunnissa = b/s. Bitti on binäärijärjestelmän merkki, joka voi olla joko 0 tai 1. Samoin kuin desimaalijärjestelmä, jossa on numerot 0,1,2,3,4,5,6,7,8 ja 9.

Mitä lähiverkolla voi tehdä?

- Lähiverkolla voidaan kytkeä kaikki laitteet internetiin reitittimen avulla.
- Tulostin voidaan jakaa kaikille laitteille.
- Voidaan siirtää tiedostoja laitteiden välillä.
- Voidaan jakaa tietokoneen näyttö esim. televisioon.
- Lähiverkkoon voidaan kytkeä yhä enemmän laitteita, esim. kameravalvonta, jääkaappi ja pesukone.

Miten laitteet kytketään lähiverkkoon?

Ethernet -kaapeli:

Helpoin tapa liittää laite lähiverkkoon on käyttää Ethernet -kaapelia. Tällöin laite on heti käyttövalmis. Kotikäyttöön tarkoitettuihin reitittimiin voidaan yleensä kytkeä maksimissaan neljä laitetta kaapelilla.

WLAN:

<u>Tietokone:</u>

Vaikka tietokone olisi liitetty Ethernet -kaapelilla reitittimeen, pitää siinä joissakin tilanteissa toimia myös WLAN -yhteys. Jos tietokoneessa on molemmat yhteydet käytössä, käyttää se ensisijaisesti kaapeliyhteyttä.

Valitaan ilmaisinalueelta verkon kuvake $\rightarrow$ valitaan WLAN $\rightarrow$ >. Jos valitaan WLAN -kuvake, se vain ottaa WLANin käyttöön tai postaa sen käytöstä.

 WLAN otetaan helpoiten käyttöön toimintokeskuksessa: Valitaan ilmaisinalueelta verkon kuvake → valitaan WLAN → >.

HRTM58

- Tällöin näkyviin tulevat kaikki • kuuluvuusalueella olevat WLAN -verkot. Valitaan oma verkkotunnus. Se on yleensä ylimpänä, koska siinä on paras signaali.
- Kun omaa verkkotunnusta on klikattu, voidaan • valita, yhdistetäänkö se automaattisesti, kun tietokone käynnistetään.

Kun valitaan Yhdistä, ensimmäisellä kerralla • pitää antaa verkon suojausavain. SSID eli lähiverkon tunnus ja suojausavain eli pre shared key löytyvät reitittimen tarrasta. Valitaan Seuraava.

Tämän jälkeen WLAN on yhdistetty. •

28.11.2021

HRTM58

28.11.21

Tulostin:

Koska kotikäyttöön tarkoitetuissa tulostimissa on harvoin näppäimistöä, pitää sen liittäminen tehdä tietokoneella.

- Jos tulostin on uusi, tai sen liittää ensimmäisen kerran lähiverkkoon, pitää asennuksessa käyttää sen mukana tullutta asennusohjelmaa tai ohjetta, miten asennus suoritetaan.
- Esimerkissä on käytetty vanhaa HP:n tulostinta:

• Seurataan asennuksen

ohjeita.

- Tietokoneessa pitää olla käytössä WLAN -yhteys.
- Käynnistetään asennusohjelma ja tehdään näytön ohjeiden mukaan. Jos asennusohjelma pyytää yhdistämään kaapelilla, liitetään kaapeli (yleensä USB -kaapeli).

Langaton asennus USB-yhteyden avulla			
Yhdistä väliaikaisesti USB-kaapelilla, jotta langaton asennus voidaan s	suorittaa.		
Yhdistä USB-kaapeli tilapäisesti tulostimesta tähän tietokoneeseen, jo Kaapeli pyydetään irrottamaan, kun langattoman verkon asennus on v	tta langattoman verkon a almis.	asetukset voidaan välittä	iä tulostime
		(((	
Onko yhteys langattomaan verkkoon jo muodostettu? Jos tämä tulostin on jo yhdistetty langattomaan verkkoon, valitse asetu	s alta ja napsauta Seura	iava.	
UTulostin on jo yhdistetty langattomaan verkkoon.			
	Takaisia	Courseve	Perm
	- Tallaloin	oodidata	
10 Daskiat 2540 sarias			
1P Deskjet 2540 series Verkon asennus Asennus voi yrittää hakea langattoman verkon nimen (SSID) ja salasa	ınan tietokoneesta tai re	itittimestä ja tallentaa se	:n.
1P Deskjet 2540 series Verkon asennus Asennus voi yrittää hakea langattoman verkon nimen (SSID) ja salasa Saako verkon asennus etsiä tietokoneelta tai reitittimestä asetuksia? <u>Lisätietoja napsauttamalla</u>	inan tietokoneesta tai re	ititimestä ja tallentaa se	n.
IP Deskjet 2540 series Verkon asennus Asennus voi yrittää hakea langattoman verkon nimen (SSID) ja salasa Saako verkon asennus etsiä tietokoneelta tai reitittimestä asetuksia? Lisätietoja napsauttamalla Valitse Kyllä, jos sallit verkon asennuksen yrittää hakea langattomat a © Kyllä, käytä tietokonetta tai reititintä.	inan tietokoneesta tai re setukset, tai valitse Ei, jo	ititimestä ja tallentaa se s haluat antaa asetukse	ın. t manuaalis
IP Deskjet 2540 series Verkon asennus Asennus voi yrittää hakea langattoman verkon nimen (SSID) ja salasz Saako verkon asennus etsiä tietokoneelta tai reitittimestä asetuksia? Lisätietoja napsauttamalla Valitse Kyllä, jos sallit verkon asennuksen yrittää hakea langattomat a Isi haluan tehdä asetukset manuaalisesti.	inan tietokoneesta tai re setukset, tai valitse Ei, jo	iittimestä ja tallentaa se s haluat antaa asetukse	ın.
IP Deskjet 2540 series Verkon asennus Asennus voi yrittää hakea langattoman verkon nimen (SSID) ja salasz Saako verkon asennus etsiä tietokoneelta tai reitittimestä asetuksia? Lisätietoja napsauttamalla Valitse Kyllä, jos sallit verkon asennuksen yrittää hakea langattomat a <ul> ® Kyllä, käytä tietokonetta tai reititintä. © Ei, haluan tehdä asetukset manuaalisesti. 	inan tietokoneesta tai re setukset, tai valitse Ei, jo	iittimestä ja tallentaa se s haluat antaa asetukse	n.
 IP Deskjet 2540 series Verkon asennus Asennus voi yrittää hakea langattoman verkon nimen (SSID) ja salasz Saako verkon asennus etsiä tietokoneelta tai reitittimestä asetuksia? Lisätietoja napsauttamalla Valitse Kyllä, jos sallit verkon asennuksen yrittää hakea langattomat a <ul> ® Kyllä, käytä tietokonetta tai reititintä. © Ei, haluan tehdä asetukset manuaalisesti. 	inan tietokoneesta tai re setukset, tai valitse Ei, jo	ititimestä ja tallentaa se	n.
IP Deskjet 2540 series Verkon asennus Asennus voi yrittää hakea langattoman verkon nimen (SSID) ja salasz Saako verkon asennus etsiä tietokoneelta tai reitittimestä asetuksia? Lisätietoja napsauttamalla Valitse Kyllä, jos sallit verkon asennuksen yrittää hakea langattomat a	inan tietokoneesta tai re setukset, tai valitse Ei, jo	ititimestä ja tallentaa se	n.

• Valitaan oman lähiverkon verkkotunnus (SSID).

litse lang ngattoma	attoman verkon nimi (SSID) luettelos n verkon nimi (SSID).	ta. Jos SSID-tunnus ei ole I	uettelossa, valitse P	äivitä luettelo tai kirjoi	ita
۲	Valitse langattoman verkon nimi (SS	ID)			
	Langaton verkko löytyi	Signaalin voimak	Suojaustyyppi	Tila	^
	CGA2121 2.4	Erinomainen	WPA2 - PSK	Infrastruktuuri	
	DNA-Mokkula-2G-1Y1JB5	Erinomainen	WPA2 - PSK	Infrastruktuuri	
	CGA2121_4FAHDkM	Erinomainen	WPA2 - PSK	Infrastruktuuri	
	Elan netti	Erinomainen	WPA2 - PSK	Infrastruktuuri	
	DNA M-U.J- 20 1127484	mitantic traine	MOAD DOM	1	× *
		Päivitä luettelo	5		
0	Anna langattoman verkon nimi (SSIE	))			

• Annetaan langattoman verkon salasana eli salausavain (Pre shared key). SSID ja PRE SHARED KEY löytyvät reitittimen tarrasta.

Määritä verkon suojausasetukset.	
Kirjoita salasanasi alla olevaan kenttään. Se talle verkkoosi.	ennetaan tulostimeen, jolloin tulostin voi muodostaa yhteyden langattomaan
Langattoman verkon suojaustyyppi:	WPA
Langattoman verkon salasana:	5bKn4C4XPx
	WPA-tunnuslauseet käyttävä normaalisti jompaa kumpaa seuraavista muodoista: 1) pituus 8-63 merkkiä, mitä tahansa kirjaimia (kirjainkoolla on merkitystä), symboleita tai numeroita. 2) pituus 64 merkkiä, numeroita ja kirjaimet A-F (kirjainkoolla ei ole merkitystä).
	Tability Demons Develo

• Valitaan Seuraava ja noudatetaan näytön ohjeita.

- Kun tulostin on asennettu lähiverkkoon, voidaan sen asennus muille tietokoneille tehdä Windows 11 Asetukset kautta:
  - Tarkistetaan, että tulostimessa on virta ja langattoman verkon merkkivalo palaa.
  - Valitaan Asetukset → Bluetooth ja Laitteet → Tulostimet ja skannerit → + Lisää tulostin tai skanneri. Tällöin Windows etsii kaikki lähistöllä valmiina olevat tulostimet ja skannerit.

• Valitaan oikea tulostin, esim. Deskjet 2540 ... Valitaan Lisää laite.

Bluetooth ja laitteet > Tulostimet ja skannerit

Lisää tulostin tai skanneri	~	Päivitä	^
HPD5BB0D (HP Deskjet 2540 series) Tulostin, Mustesuihkutulostin, Skanneri		Lisää laite	]

• Tällöin tulostin on valmiina käyttöön.

Bluetooth ja laitteet > Tulostimet ja skannerit

Lisää tulostin tai skanneri	Lisää laite	^
HPD5BB0D (HP Deskjet 2540 series) Valmis		
🚍 Fax		>
HPD5BB0D (HP Deskjet 2540 series)		>

<u>Televisio:</u>

Lähes kaikissa uusissa televisioissa on RJ45 -liitäntä Ethernet kaapelia varten. Jos TV:n haluaa kuitenkin liittää WLANiin, tehdään se TV:n asetuksissa. Tämä kaikki tehdään TV:n kaukosäätimellä.

- Valitaan TV:n asetukset.
- Etsitään Verkkoasetukset ja WLAN. Tarkistetaan, että WLAN on päällä. Tällöin näkyviin pitäisi tulla kaikki kuuluvuusalueella olevat lähiverkot. Valitaan oma SSID eli verkon tunnus. Syötetään kaukosäätimellä salausavain. SSID ja salausavain (pre shared key) löytyvät reitittimen tarrasta.

0 🗣 🕍 🔒 .

9.44

11.40

Q

Q Hae asetuksista

<u>Puhelin ja tabletti:</u>

Puhelimissa ja tableteissa WLAN -yhteys luodaan asetuksissa.

9.44 🖪

4

0

0

0

Verkko ja internet

WI-FI CGA2121_5

Mobiiliverkko

632 kt datasta käytetty Hotspot ja yhteyden jako

Lentokonetila, VPN, Yksityinen DNS

۰

.

Telia Fl Datan käyttö

El käytös

SIM-kortit Lisätiedot

4

- Valitaan Asetukset.
- Valitaan Verkko ja internet
- Tarkistetaan, että WLAN (Wi-Fi) on käytössä. Valitaan Wi-Fi.

- Valitaan oma SSID eli lähiverkon tunnus.
- Syötetään salasana eli suojausavain (pre shared key).
   SSID ja pre shared key löytyvät reitittimen tarrasta.

Φ	4	2	Ŷ
0	Verkko ja internet Wi-Fl, mobiili, datan käyttä, hotspot		
60	Yhdistetyt laitteet Bluetooth, NFC		
	Sovellukset ja ilmoitukset Käyttöoikeudet, oletussovellukset		
0	Akku 42 %		
0	Näyttö Taustakuva, virransäästö, fonttikoko	0	
	Ääni Äänenvoimakkuus, värinä, Älä häirit	se	
₿	Tallennustila 69 % käytetty – 4,88 Gt vapaana		
9.44 🖪	0	Ŧ	10
÷	Wi-Fi		٩
	Käytä Wi-Fiä		•
			_
•	CGA2121_5 Yhdistetty	1	٥
* *	CGA2121_5 Yhdistetty CGA2121_2.4 Tallennettu		¢
* * *	CGA2121_5 Yhdistetty CGA2121_2.4 Tallennettu CGA2121_AaAsMu7		¢ 8
* * *	CGA2121_5 Yhdistetty CGA2121_2.4 Tallennettu CGA2121_AaAsMu7 DNA-Mokkula-2G-1Y1JB5		¢ 8
* * * *	CGA2121_5 Yhdistetty CGA2121_2.4 Talkennettu CGA2121_AaAsMu7 DNA-Mokkula-2G-1Y1JB5 DNA-Mokkula-5G-1Y1JB5		¢ 8 8
* * * *	CGA2121_5 Yhdistetty CGA2121_2.4 Talkennettu CGA2121_AaAsMu7 DNA-Mokkula-2G-1Y1JB5 DNA-Mokkula-5G-1Y1JB5 Elan netti		* 8 8
* * * * *	CGA2121_5 Yhdistetty CGA2121_2.4 Tallennettu CGA2121_AaAsMu7 DNA-Mokkula-2G-1Y1JB5 DNA-Mokkula-5G-1Y1JB5 Elan netti CGA2121_4FAHDkM		¢ 8 8 8
* * * * *	CGA2121_5 Yhdistetty CGA2121_2.4 CGA2121_AaAsMu7 DNA-Mokkula-2G-1Y1JB5 DNA-Mokkula-5G-1Y1JB5 Elan netti CGA2121_4FAHDkM CGA2121_tsD7eK9		* 8 8 8 8 8
* * * * * *	CGA2121_5 Yhdistetty CGA2121_2.4 CGA2121_AaAsMu7 DNA-Mokkula-2G-1Y1JB5 DNA-Mokkula-5G-1Y1JB5 Elan netti CGA2121_4FAHDkM CGA2121_tsD7eK9 CGA2121_XEsCrB8		
* * * * * *	CGA2121_5 Yhdistetty CGA2121_2.4 Tallennettu CGA2121_AaAsMu7 DNA-Mokkula-2G-1Y1JB5 DNA-Mokkula-5G-1Y1JB5 Elan netti CGA2121_4FAHDkM CGA2121_tsD7eK9 CGA2121_XEsCrB8		

Langattoman lähiverkon turvallisuus

Lähiverkon jättäminen suojaamatta on sama kuin antaisi murtovarkaalle kotiavaimen. Kutsumaton vieras voi napata tärkeät tiedot tai käyttää laitteita rikollisiin tarkoitusperiinsä. Uudemmissa laitteissa langaton verkko on jo valmiiksi suojattu.

Yleensä reitittimessä on tarra, josta selviää lähiverkon nimi (SSID) ja salausavain (pre shared key,Wi-Fi Key, Wlan Key, WPA-PSK KEY tai WPA Key). Kun liittää uuden laitteen WLAN -verkkoon, pitää käyttää näitä tunnuksia.

Omassa WLAN – verkossa kannattaa aina käyttää salausavainta. Muuten sitä voi käyttää kuka tahansa kuuluvuusalueella oleva. Vaikkei WLAN aina toimikaan esimerkiksi toisessa huoneessa, se voi toimia kadun toisella puolella tai naapurissa. Kun käyttää avoimia WLAN – verkkoja esim. junassa, kahvilassa tai kirjastossa, pitää aina miettiä, että joku voi seurata liikennettäsi.

Kun salausavain on käytössä, tarkoittaa se sitä, että lähiverkon liikenne on salattua. Siis liikenne on salakirjoitettua, eikä sitä pysty purkamaan kuin tietämällä salausavaimen.

Microsoftin ohjeet: Langattoman verkon määrittäminen https://support.microsoft.com/fi-fi/help/17137/windows-setting-up-wireless-network

<u>Reitittimen asetukset</u>

Reitittimessäkin on asetuksia, joita pääsee muuttamaan jollakin selaimella. Ensin pitää selvittää kolme asiaa:

- 1. Reitittimen osoite.
- 2. Reitittimen käyttäjätunnus.
- 3. Reitittimen salasana.

Nämä tiedot löytyvät reitittimen mukana tulleesta käyttöohjeesta tai operaattorin nettisivuilta.

Esimerkiksi Telian toimittaman reitittimen Technicolor CGA2121 ohjeet löytyvät osoitteesta asiakastuki ja laitteet: <u>https://www.telia.fi/asiakastuki/laitteet/modeemitja-reitittimet/Technicolor-CGA2121-kaapelimodeemi</u>

92 GA121 × + (←) → C Ω Ω 0 # 192.168.0.3		····] Q. search
	Technicolor CGA2121	
	Log In	
	Username	
	Password	
	Language	
	English	
	Bubmit	
	Kuva 3: Kirjautuminen laitteelle	9
Mene selaimella osoitte	<i>Kuva 3: Kirjautuminen laitteelle</i> eeseen 192.168.0.1	9
Mene selaimella osoitte - Jos yhteyde modeemiin	<i>Kuva 3: Kirjautuminen laitteelle</i> eeseen 192.168.0.1 en muodostaminen ei onnistu,	~~9~~ liitä tietokone verkkokaape
Mene selaimella osoitte - Jos yhteyde modeemiin Mikäli kirjaudut laitteelle	<i>Kuva 3: Kirjautuminen laitteelle</i> eeseen 192.168.0.1 en muodostaminen ei onnistu, e ensimmäistä kertaa	e liitä tietokone verkkokaape

Reitittimen käyttäjätunnus ja salasana ovat siis eri asioita kuin SSID ja salausavain. Jollei laite pyydä ensimmäisellä kirjautumiskerralla uutta käyttäjätunnusta ja salasanaa, kannattaa ne kuitenkin muuttaa tai luoda.

Reitittimen merkistä ja mallista riippuen siinä on mahdollisuus muuttaa erilaisia asetuksia.

Yksi muutettava asia voi olla eri kanavien käyttö. Nykyiset reitittimet toimivat joko 2.4 tai 5GHz:n taajuudella. Näiden taajuuksien ympärillä on eri levyisiä varattuja kaistoja eli kanavia. Mitä leveämpi kanava on, sitä nopeammin se toimii.

Radio Settings

2.4 GHz Radio

Enable R	adio	ON	OFF		
Network N	lode	Auto	o (b/g/n)		
Channel W	lidth	Auto	o (20 or 40 MHz) ~		
		Current	t: 20MHz		
Control Cha	nnel	7	*		
		Current	t: 11		
		Interfer	rence: Acceptable		
Extended Cha	nnel	3	~		
5 GHz Ra	adio	_			
Enable R	adio	ON	OFF		
Network N	lode	Auto	o (a/n/ac)		
Channel Width		Auto	o (20/40/80 MHz) ~		
		Current	t: 80MHz		
Control Cha	nnel	60	~		
		Current	t: 44/80		
		Interfer	rence: Acceptable		
	← v	VLAN			
on myös	() () ()	CGA21	21_4FAHDkM		
Esimerkissä kaista,	() 1	CGA21	21_AaAsMu7		
nmallinen	() () ()	CGA2121_tZsHSEY			
	() 1	CGA21	21_XEsCrB8		
	() () ()	DNA-N	/lokkula-2G-8QJEHE		
	Lisää W	/i-Fi-aset	tuksia		

12 1212 612

Jos taloyhtiössä on käytössä jonkin operaattorin taloyhtiölaajakaista, se on myös lähes kaikilla asukkailla käytössä. Esimerkissä on käytössä taloyhtiön kaapelilaajakaista, jolloin lähes kaikilla on myös samanmallinen reititin.

Kaikissa samanmerkkisissä reitittimissä on samat tehdasasetukset, jolloin myös kanavat ovat kaikissa samat. Tämä voi aiheuttaa ongelmia, koska samantaajuiset signaalit häiritsevät toisiaan.

Tässä kuvassa näkyy osa taloyhtiössä käytössä olevista reitittimistä, osa voi olla myös kadun toiselta puolelta. Koska SSID nimeä ei ole muutettu, näkee niistä laitteen tyypin. CGA2121_2.4 käyttää kanavaa 11 ja yksi käyttää kanavaa 6, kolme muuta alinna näkyvää CGA2121 -alkuista käyttävät kanavaa 1.

Näyttöleike on otettu WiFi Analyzer sovelluksesta, jonka voi ladata ilmaiseksi Microsoft Storesta.

Jos internet -yhteys ei toimi, tai se hidastelee, ensimmäisenä kannattaa tarkistaa WLAN -yhteydet. Ongelmahan voi olla käytetyssä laitteessa (tietokone, puhelin ym...), reitittimessä, reitittimen kytkennässä tai itse internet -yhteydessä. Reitittimen mukana tulee yleensä yksi Ethernet -kaapeli. Jos on mahdollista, kannattaa sillä testata yhteys.

Mitä tehdä, kun Internet ei toimi?

Mitä voi itse tehdä, jos internet -yhteys ei toimi? Riippuu tietysti tilanteesta ja käytetystä laitteesta sekä käytettävissä olevista laitteista. Ongelman etsiminen kannattaa aloittaa aina mahdollisimman läheltä, eli itse laitteesta, jossa yhteys ei toimi. Ennen yhteydenottoa operaattorille kannattaa yrittää selvittää asiaa enemmän. Operaattorista riippumatta he esittävät aina samat kysymykset:

- Mikä laite, mikä yhteys?
- Miten ja koska ongelma alkoi, onko toiminut aikaisemmin?
- Onko laite sammutettu?
- Onko yhteyttä testattu toisella laitteella (tietokone → puhelin ← tietokone)?
- Onko tehdasasetukset palautettu (reititin)?
- Onko käytössä uusimmat laiteohjelmat (firmware), yleensä tulevat automaattisesti (reititin)? Entä käyttöjärjestelmä, onko sitä päivitetty?
- Onko yhteyttä kokeiltu kaapelilla (WLAN -ongelmat)? Yleensä reitittimen mukana tulee Ethernet -kaapeli.

Itselläni katkesi kaapelilaajakaista aivan yhtäkkiä. Käytössäni on reititin, johon on kytketty Ethernet -kaapelilla tietokone ja televisio, sekä WLANilla kaksi tietokonetta, puhelin ja tulostin. Millään laitteella ei siis saanut internet -yhteyttä toimimaan. Ei ollut ukkosta eikä muitakaan luonnonmullistuksia. Tein puhelimesta tukiaseman, jonka kautta pääsin internetiin tietokoneella. Otin operaattoriin yhteyttä Chatin kautta (vastasin tietysti kaikkiin kohtiin ei, jotta sain robotin sijaan oikean henkilön chattailemaan kanssani). Tällöin he kysyivät juuri ylempänä mainitsemani asiat. Reitittimeen olin jo palauttanut tehdasasetukset ja laitteet oli sammutettu. Operaattorin asiakaspalvelussa työskentelevät henkilöthän olettavat aina, että vika on asiakkaan laitteissa tai laitteiden käytössä. He voivat kysyä erilaisia asioita, kuten mitkä valot palavat reitittimessä. Tätä chattia käytiin varmaan 20 minuuttia, kunnes asiakaspalvelun henkilö päätti yhdistää minut tekniseen tukeen. Kerrottuani asiat uudelleen, operaattorin päässä alkoi selvitystyö. Aina välillä joku kävi kuittailemassa chattiin hetki vielä. Minä vastasin OK, ja otin kulauksen olutta. Lopulta asia selvisi. Asun taloyhtiössä, jossa on sama sisäänkäynti sisäpihalle toisen taloyhtiön kanssa. Asiaa vaikeuttaa vielä se, etten itse käytä sitä osoitetta vaan käyntiosoitettani, joka on

eri kadulla. Taloyhtiön osoitteet erottuvat toisistaan vain pienellä a tai b -kirjaimella. Jonkun liittymä taloyhtiö b:ssä piti sulkea, joten operaattorin asentajat irrottivat ko. johdot. Lopputulos ei siis ollut toivottava, vaan minun yhteyteni meni poikki. Kun asia selvisi, asentajat palasivat nopeasti takaisin ja muuttivat kytkentöjä. Aikaa kului eniten chatissa ongelmaa selvitettäessä. Korjaus tapahtui nopeasti, koska vika oli operaattorin.

Joskus tuntuu, ettei operaattorin kanssa asioitaessa saa hyvää palvelua ja he väheksyvät ongelmia. Mitä paremmin valmistautuu, ja selvittää asioita, sen helpompi on ottaa yhteyttä operaattoriin. Palvelu on parempaa ja sujuvampaa, kun osaa heti esittää vastauksen joskus typeriltäkin tuntuviin kysymyksiin.

Ongelmiahan on tietysti monenlaisia, joita nyt yritän käydä läpi.

Internet -yhteys pätkii

Yleensä internet -yhteys pätkii, kun käytössä on mobiililaajakaista.

Mobiiliyhteydessä tärkeää on yhteyden kuuluvuus ei signaalin voimakkuus. Siihen vaikuttaa eri asioita:

- Kuinka lähellä lähin tukiasema on?
- Onko tukiasemaan suora näkyvyys, tai onko matkalla esteitä, esim. mäkiä tai puita.
- Asunnon sisällä paikka vaikuttaa kuuluvuuteen. Siis ei voi, vaan vaikuttaa. Paras paikka mobiilireitittimelle ja muille mobiiliyhteyttä käyttäville laitteille on lähellä ikkunaa. Ikkuna lävistää signaalit paremmin kuin teräksellä vahvistettu betoni.
- Signaalin voimakkuuden näkee puhelimesta, tabletista tai tietokoneelta. Lisäksi on erilaisia sovelluksia, joilla voi tarkistaa voimakkuuden. Se on suuntaa antava, eikä sen avulla voi löytää parhainta siirtonopeutta.

Toinen mobiiliyhteydessä vaikuttava asia on vasteaika eli kättelynopeus, siis ping. Mobiiliyhteydessä se on moninkertainen verrattuna muihin yhteyksiin (puhelin-, kaapeli- ja valokuituyhteyksiin).

Mobiiliyhteyden toimivuuteen vaikuttaa siis kaksi asiaa, signaalin voimakkuus ja vasteaika. Molemmat voivat vaihdella suuresti, ja aiheuttaa pätkimistä.

Toinen asia on nettitikun, puhelimen tai reitittimen ikä. Yhteydet kehittyvät kaiken aikaa esim. $2G \rightarrow 3G \rightarrow 4G$ ja 5G. Näiden yhteystyyppien lisäksi vaikuttavat myös käytetyt taajuudet ja kaistanleveydet. Kaikki laitteet eivät pysty käyttämään uusinta teknologiaa.

Suurin syyllinen pätkimiseen on laite ja laitteen sijainti. Todellisen syyn etsiminen on vaikeaa. Jos laite on operaattorin kuuluvuusalueella, eivätkä kaikki naapurit valita samasta ongelmasta, on apua vaikea saada.

Toinen syyllinen on mobiililaajakaistan kuormitus. Ruuhka-aikoina aamulla ja illalla monet käyttävät samaan aikaan yhteyttä. Tällöin operaattori joutuu jakamaan yhteyden yhä useamman käyttäjän kesken. Siitä seuraa tukiasemien kuormittuminen, jolloin siirtonopeudet putoavat ja vasteaika kasvaa.

Kiinteät laajakaistayhteydet harvoin pätkivät. Yleensä ne joko toimivat tai eivät toimi. Tietysti pätkimistäkin voi esiintyä, ja silloin ongelma johtuu yleensä huonoista johdoista. Jos kaapelilaajakaistassa on ongelmia, sama ongelma näkyy yleensä myös TV:n kuvassa. Puhelimen johdot ovat yleensä vanhoja ja johdot voivat olla puristuksissa tai mutkilla.

Edellä mainitut pätkimiset johtuivat siis yhteyksistä. Toinen ongelma ovat laitteet ja laitteiden käyttö. Käytetäänkö tai onko laite sijoitettu paikkaan, jossa käyttöolosuhteet ovat oikeat? Onko laite suojattu auringolta ja korkeilta tai matalilta lämpötiloilta? Kun laite lämpenee tai jäähtyy liiaksi, sen toimintakyky heikkenee, ja tällöin pätkimistä voi esiintyä.

Nämä ongelmat eivät tietenkään tule ensimmäisenä mieleen, kun ongelmat alkavat yhtäkkiä ennen niin hyvin toimivan yhteyden kanssa. Kannattaa kuitenkin miettiä, mistä ongelma voisi johtua, onko olosuhteissa tapahtunut joitakin muutoksia? Viimeistään siinä vaiheessa, kun ottaa yhteyden operaattoriin, niitä on pakko miettiä.

Operaattoreilta saa usein lainaksi vastaavan reitittimen, jolla voi rajata vikapaikkaa.